

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده نلبلی
احمد ملی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایملیدر .
استخسی هر پرده یکریمی پاره در .

۱۸ محرم الحرام ۱۳۲۸
۹

و اعیان و اولاد و اولاد : انجا دارن و قیام دارن

سراطلا اشتراك :
سنه لکی ۳۰، آلتی آیانی
۲۰ غروردر

تمالك اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰، آلتی آیانی ۶ فرانقدر، اعلانات ایچون
اداره مأموری محمد زهی بکه مراجعت ایدلیر .

۱۹ کانون ثانی افرنجی ۱۹۱۰

۶ کانون ثانی ۱۳۲۶

مباحث ادبیہ

بشر

(حکمت اسلامیہ دن)

میل و نفرت ، تردد و حیرت

— — — — —

طری و تازہ شاخک میل والتواسی ، لطیف و سوسلی
تو شلرک بدیع ، دلفریب مشجر دل ، جویبار لر ، کاستانلر دہکی
روحنوار ، وجدآور ترنات موسیقارانیسی ، بر عاشق
خیالندن ، فکرنندن ، قلندن جوشان نوحات مضطربانہ
وفریاد مسرورانہسی کہ دن ؟ شبہسز بر سبب بر حس
بر انجذابندن . . . بشر بو انجذاب عاشقانہک بخش الہیکی
نغمہ سکر و نشوہ حظ الہ فرحان ایکن بر دہرہ بر یاسہ
دوچار اولور ، مضطرب اولور ، چیرینیر ، سببنی تفتیش
ایدر بولماز .

ورما احسب الانسان غایبا

ورجأتہ بامر غیر محسب

باقارمیل و نفرت نہ ؟ سبب نہ ؟ تجسس قویایور . آثارندن
حیرت ایدر ، متدہش اولور . تفتیش سببیدہ فلاسفہک
تشیل ، تعلیل ، تقابل ، تضاد ، تفاضل قانونلرینہ مراجعت
ایدر . بورادہ کوردیکی بر قیاس ، بر برهان ، بر قضیہدن
مضمربنہ یول بولدیغنی دوشنور . ہیبت . . . بوقانونلرک
انتخابات و قضااتی بر لحظہدہ ، بر لمحہدہ ، بر طرغہدہ . . .

واسرع فی الامین من لحظہ

واناض فی السع من لاولا

متغیر و متبدل اولور . ممکن دکل میل و نفرتک سببی
معلوم اولسون . اوت برینک میلنہ ، انجذابنہ بادی اولان
دیکرینک نفرتنہ ، مأیوسیتنہ ، اضطرابنہ سبب . . . بونک
سری اکلاشیایوری ؟ کہنہ اطلاع ممکنہسی ؟ بر حادث
طفیفک اسباب حدوشدہ مشہور اولان اخلاف نظر دقت
و روح و فکری غیقلار . بورادہ یعنی بر حادثہی وجودہ
کیرن عالم مختلفہک محاکمہسندہ حصارک نیای ، فکرلرک
تخلاتی ، عقلاک تفاوتی کہی سببلر ، عادتلرک تناقضی ،
زمانک تبدلی ، مکانک اختلافی ، احوالک تنوعی ، آماک
قلب و تحولی کہی عارضلر عقلاہر دہشت ، فکرلرہ حیرت
و بربر . بونک سببنی ، علتی ، مقتضیسی ادراک حوصلہ بشر
انتدارینک خارجندہ . . . آرتق بشر بورادہ عجزنہ اعتراف
ایدر ، ضعفیتی اکلاہر ، قدرت الہیہ ، عظمت ربانیہ قارشو
سرفرو اولور . حکمتک نفرت و مسرتہ دائر و بردیکی
ایضاحاتہ قانع و مطمئن بولدیغنی اعلان و افہام ضمنندہ سوبلر .
میل ، نفسک برانجذابنی . و نفرت بونک برانشمئازی ، قلب
سودیکی طرفہ معاق و منجذب و سوسمدیکندن متفر و منہرب . . .
لفظ نہ سبب معلوم دکل . . . بوقاریدہ کی ہیبت و صمت بورادہ
عیناً جاری . . . بشر حیرت نہ اونی محیط . . . و بوحالہ ایکن
لساندن دوکیاور .

یسو علی ان تری بکائیہ

فیصمت عاد او یأ جیب

فیاض فی شریک و فی مثلاک فیضہ ، لطفنہ ، رحمتہ التجا
ایدر . هوا و هوس ، نفرت و مسرت ، منفعت و مضرت ،
خبر و شر ، علم و جهل ، مدح و ذم و الحاصل بتون عوارض
روحیہ و مادیہ اوفیاضک بر حکمت متنوبیہ مستند مظاہرہ
کورہ فیوضاندن اولدیغنی درک ایدر . . . طبیعت اشیاہک
ماہیت حقیقیہسیلہ تعین و تنسیقنی صالح و فاسدینک . تفریق
و تمیزنی اخلاص ممکن اولدیغنی و آنحق میل و نفرتک . صریح
و مبہمہ انقساملہ سبب و سببسز وجودہ کلہجکتہ تردد
و حیرت ایدر . و دیر . . .

اعادی علی ما یوجب الحب للفق

و اهدأ و الافکار فی تحول

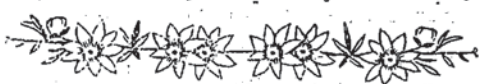
سببک جہالتی ، مسببانک تفاوتی ، تمایکک عدمی ہرردہ

کیرلہمک ، دین جلیلہ اہانت اولاجندن بو نقطہدہ
حقیقتی اولدیغنی کہی سوبلہمک وظیفہدر . مدرسہلرمز ،
انقلابات دہرہ تطبیق موجودیت اجتماعش ، ایتدیک
ایچون برر غلط تاریخ نمونہسی حالہ کیرمش شیلردر .
مدرسہلرمز ادوار ماضیہی ارانہ ایذر موزہ خانہلردر .
اورایہ کیرن ، اورادہ کی اصوللری ، صورتہ کذارش
حیاتی ، شکل تربیہ و حرکتی کورن بر آدم ، جل
خاطر بشریتی دکل ، ماضی نک بر خیالتی ، بر مومیاہ
شی کورمش اولور .

مدرسہلرمز ، تدریسات جہتیلہ ترقی ، معیشت
جہتیلہ قواعد حفظ حقیقتی استخفاف دیمکدر . اوزدہرینہ
بر حصیر سہریش طاشلر اوزرندہ ، آئندہ کتاب ،
ایکی بولکم اوطورمش بر طیلہ کی کورمک ، صحت
و عزت انسانہ ایلہ استخفاف ایلدیکنہ حکم ایتدیزہ
جک حاللرنددر . دیمک کہ معبدلردہ درس اوقوتق
عادسندندہ آرتق واز حکمک اقتضا ایدر .

[صوکی وار]

ہامش : بوزطغاندن بر ذات قاضل ترقیورندن
آلدیغمز معلوماتندن اورادہ اصلاح تدریساتہ یک
موافق و عملی بر صورتلہ باشلانیدیغنی تبشیر ایدیایور .
کلہجک نسخہ مزیدہ تفصیلات ویرہ جکیز .

سادہ سئلر

تورک جو جینی

— — — — —

بیاتی بر او گوشہ سندہ ، یل بولک برددہ
کوزی یاشلی بر چوچی اوقتیایوردی آلیہ ،
آو و تاغہ چالیدی اونی طاتی دلیلہ ،
لکن چوچی صومبوردی ، صومبوردی : نردہ ؟

« یاورچنزم ، نہ آغلارسک ؟ » دیور ایدی اختیار ،
کیرلی بریز پارچہسیلہ سیلیوردی کوزنی ،
دیورودی ، و گسیوردی . طورونک سوزنی ،
« سوبلہ اوغلم ، سوبلہ اجد ، سوبلہ بکا ، نہ یک وار ؟ »

یاورچنزم سوبلیوردی : اوچ آئی اولدی ، شیبیدی تام ،
اومزدن کیتدی شنگل قارانقلر قاپلادی .

ہانی اوکون . . . کادی بری ، بابالری طوپلادی ،
دودہجکم ، سوبلہ بکا ، نردہ قالدی . . . آہ . . . بابام .

اختیارک کوزندہ یاش دانہلری بہلیردی .
دیدی : اوغلم ، مراق ایتمہ ، کلیر الیتہ بر کون ،
اوکیدہلی چوق اولمادی ، قاچ کون اولدی ، دہا دون !
صوکرا دیری برسس ایلہ ، شوزی شوبلہ چویردی :

« اوغلم ! باباک عسکر اولدی ، آرتق آغلانما ، یتر ،
تکری ایچون ، وطن ایچون ، ملت ایچون کیتدی او ،
تکری ! ون . . . دیورم ، باق ، آرتق آغلانما قو ،
تکری ایچون ، کیتیزیسک ، کل عسکر اول ، دیہلر ؟ »

« تکرییزی ؟ اوت ، اوت ، ہانی بزی یارادان ،
تکری ایچون کیتہمک کی ؟ اونی ناصل ایدرم ،
سنگ کی . عمم کی ، بابام کی کیدرم . »
بوبلہ . . . دیدی ، یوزی کولدی ، واز یکدی آغلانمادن
اوزدہہیر

انسانک جہالتی ، عجزنی ، ضعفنی کوستریر . . ہر احسک
برشانی واونک بر فرق وحد و برہانی اولدیغنی حالہ ظروف
میل و نفرتہ عدم وقوف بشرک غشیبی ، استغرائی ، تجہرینی
ارانہ ایدر . . . تمایل کارانہ بر تبسم و برالغاف بر روح خرب
ورقیقہ غذا . . . نوازشکارانہ بر لحظہ و برنگاہ بر قلب صراض
و مجروحہ شفا ایکن دیکرینہ سم ودا عجا بونی موجب نہ ؟
ینہ حیرت ، ینہ عجز ، ینہ ضعف . . . احوالہ تساوی
افکاردہ مساوات مفقود . . . بشر برندہ اشیاہ محبت دیکرندہ
بغض . . . ینہ ولہ حکمفرما . . . ولسان حیرت کویا . . .

حیث کان الحسن کان جینہ

فانہرہ اوجار فی الحب قاسہ

امیال متشت . . . مواضع متنوع . . . غوامض اسرار . . .
ظلامہ شبیہ ، ہدایتہ مرشد بر نور متقدم . . . اصداق
ظلمت بصیرتی مستتر . . . و بوندن حقیقت غمغنی . . . نہایت
اطلاع عقل بشرشور کزدہ . . . ہمال بر شکل و بر صورتی ،
ہر صورت ماہیتی مستازم . . . ماہیت صورت اشخاصدہ
تباہی و شخصیتک مباہیتی خصائصک تنوعی و متنوعیت خاصہ
اخلاف احوالی موجب . . . و اخلاف احوال بوتون میل
و نفرتک تنوعی . . . و بونک حقیقتنہ نفوذ و اطلاع
فکر بشر دائرہسندن خارج . . . عقل بشر بورادہ ایکم
و بہوت ، متعجب و مسکوت ، عاجز و بزوں . . . قلم بوادی
تحول سوز شرچندہ شکستہ سر . . . نہ عجز ! نہ ضعف !
نہ جہل !

کوی نومیدی مرہامید ہاست

سوی تاریکی مرہد خورشید ہاست

اندرون ہایون مدامی

قورطلی عبد العزیز

بر صحنہ حقیقیہ تماشا سندن

زوالی سرسری

— — — — —

یاغورولی برکون ! قبہسہادہ بر کشمش رعد
و برق ، برغلغلہ دہشت ، برولولہ هول انکیز فرمان
فرمالیدی . الکراکلی برلرہ بیلہ کیرن شرارہ الکتر .
یقینک انسانلری بر آئندہ اولدیرمکہ درجہ کفایدہ
اولان قوتنہ حائل اولہجق نہ بر آلت وندہ باشقا بر
واسطہ اولمادیغندن قورقماق ترمہمہمک قابلمی ؟ بشر ،
نہ قدر عاجز بر مخلوق ! دنیادہ بتون ترقیاتی وجودہ
کترین بونکتہ مہمیہ بشرینک نہ کی برقوتنہ اعتقاد
اولونہ بیلیر ؟ قدرت فاطرہ آئی برناییدہ خریطہ عالمدن
سیلمکہ مقتدر ایکن بشرینک بیکلرچہ محن و مشاق
ایلہ کذار ایدن حیانتک ہانکی برلڈتنہ ، « خیال » دن
باشقہ برشی دینہ بیلیر ؟ بن بو اعتقادات ایلہ اوکون
طبیعتک بوشدانخی قوہ مفکریمک الکعمیق پردہلرندن
کچیررکن شمشکر . بیلدیرمر کمال دہشتلہ اجرای
احکام ایدیور کترلہ نزول ایدن باراندن حاصل اولان
آقتیلر برر سیل خروشان حالہ کیریور . بوقدر
شدہ انضمام ایدن روز کارلر ایسہ بالجلہ آغلجلی
یرندن چیقارمق درجہسندہ ایصال دست خسار ایتکندن
چکنمہ یوردی . رفقادن بری طشرہدہ انسان واریسہ
وای حالہ ! بخور اولور کیدر ! دیرکن قارشومزدہ کی
دکانک کینکنہ اتکا ایتش بر غریبک تیریل تیریل .
ترہمکدہ و آردہ صرہ اللہ . اللہ دیرک استمداد ایتکدہ